

ΝΙΚΟΛ-ΑΝΝΑ ΜΑΝΙΑΤΗ

Αόρατος δεσμός

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ: 15.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

Ε Π Π Η Ν Ι Κ Η Π Ο Τ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Αόρατος δεσμός**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Νικόλ-Άννα Μανιάτη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Μπανούση
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά
ΕΚΤΥΠΩΣΗ – ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: CPI books

© Νικόλ-Άννα Μανιάτη, 2012
© Εικόνες εξωφύλλου: Awilli/Corbis/Apeiron photos
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2012

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2012, 15.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-496-552-6

Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΝΙΚΟΛ-ANNA ΜΑΝΙΑΤΗ

Αόρατος δεσμός

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Από τις Εκδόσεις ΩΚΕΑΝΙΔΑ κυκλοφορούν:

Και η ελπίδα γύρισε ξανά..., 2005

Η κόρη του φεγγαριού, 2007

Οι μούσες της σιωπής, 2008

Όταν κλαίνε τ' αστέρια, 2009

Το τίμημα, 2010

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορεί:

Κομμένα λουλούδια, 2011

*Στις δύο υπέροχες κόρες μου
για την αγάπη τους
– που πίστεψαν!*

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Ασυνείδητο

Αποτελεί μεγάλο μέρος του ανθρώπινου ψυχισμού και περιλαμβάνει τις βασικές ορμές της ψυχικής ενέργειας, τα γεγονότα, τις επιθυμίες και τις παρορμήσεις που έχουν απωθηθεί απ' τη συνείδηση, καθώς και τις εμπειρίες της παιδικής ηλικίας που ο άνθρωπος έχει λησμονήσει, αλλά, παρ' όλα αυτά, καθορίζουν και κατευθύνουν τη ζωή και την ύπαρξή του.

ΣΙΓΚΜΟΥΝΤ ΦΡΟΪΝΤ

Ασυνείδητο... μια έννοια ακατανόητη και συγκεχυμένη. Ένας άγνωστος μηχανισμός του ανθρώπινου εγκεφάλου. Αφομοιώνει, λειτουργεί και αντιδρά με τρόπο ανεξήγητο, αλλόκοτο, απροσδιόριστο. Εντυπώνει λεπτομέρειες χωρίς ηθελημένη πρόθεση του ατόμου, επηρεάζει τον ψυχισμό και καθορίζει αντιδράσεις και συμπεριφορές. Άλλοτε με ήπιο τρόπο, που περνά απαρατήρητος και άλλοτε με βίαιο, εκτός χαρακτήρα. Η ένταση της κυριαρχίας του στην ανθρώπινη συμπεριφορά ποικίλλει και διαφέρει από άτομο σε άτομο. Εύχομαι, και θέλω να πιστεύω, πως μόνο

ελάχιστοι έχουν δεχθεί την επιρροή του με τόσο αρνητικό τρόπο όπως ο «χάρτινος» ήρωας του βιβλίου αυτού, που τον εμπνεύστηκα από ένα πραγματικό συμβάν όταν ακόμα –πριν από χρόνια– έκανα σπουδές νοσηλευτικής σε νοσοκομείο του Λονδίνου. Και, για να «δανειστώ» την έκφραση, είχε μείνει στο υποσυνείδητο και τώρα βγήκε στην επιφάνεια, ευτυχώς σαν δημιουργημα φαντασίας. Δεν παραθέτω ιατρική επεξήγηση του όρου «ασυνείδητο», απλά τις δικές μου σκέψεις στον όρο αυτό.

ΝΙΚΟΛ-ΑΝΝΑ ΜΑΝΙΑΤΗ

1

1960

Το ποδοβολητό πίσω της δυνάμωνε. Έφτανε στ' αυτιά της απειλητικό, επίμονο. Τα βαριά άρβυλα άφηναν έναν οξύ ήχο καθώς χτυπούσαν πάνω στις πέτρες στο καλντερίμι. Κάπου κάπου ξεχώριζε τις βρισιές που συνόδευαν το θόρυβο και οι απειλές της πάγωναν το αίμα. Η ανάσα της έβγαине με δυσκολία, το στήθος της έκαιγε απ' την προσπάθεια να μεγαλώσει την απόσταση ανάμεσα στους κυνηγούς της και στην ίδια ενώ έψαχνε φρενιασμένη να βρει κάπου να κρυφτεί. Τα πάνινα παπούτσια της δεν ακούγονταν καθόλου, μα η κοιλιά, που μόλις είχε αρχίσει να διαγράφεται, και ο σάκος που είχε κρεμασμένο στον ώμο την εμπόδιζαν.

Το χωριό κοιμόταν. Τουλάχιστον έτσι έδειχνε. Μέσα απ' τα κλειστά παράθυρα πού και πού αχνόφεγγε κάποιο φως, μα κανένας δε φάνηκε να νοιάζεται για το ποδοβολητό που ηχούσε στα χαλικόστρωτα δρομάκια.

«Θα τη σφάζω την άτιμη!» ακούστηκε μια λαχανιασμένη φωνή γεμάτη μίσος.

«Αυτό είναι δική μου δουλειά!» ακολούθησε μια άλλη, πιο νεανική, λιγότερο λαχανιασμένη.

Ο πιο ηλικιωμένος σταμάτησε να πάρει ανάσα και διπλώθηκε μέσα στη σκοτεινιά. «Τρέχα εσύ, μη σταματάς! Μη σου ξεφύγει!» φώναξε στον άλλον που δε στάθηκε καν να κοιτάξει πίσω του. Η φωνή του ήχησε βροντερή μέσα στη νύχτα. Και πάλι καμιά κίνηση μέσα απ' τα κλειστά παντζούρια. Μόνο κάποιο λουκέτο ακούστηκε να μπαίνει στη θέση του και να κλειδώνει. Απέναντι ένα μάνταλο έπεσε βαρύ στη θήκη και σφάλισε μια πόρτα.

Ο ηλικιωμένος πάσκιζε ν' ανακτήσει την ανάσα του τεντώνοντας συνάμα τ' αυτί για ν' ακούσει κάποιο πάτημα, κάποιο βήμα κάπου εκεί γύρω. Ίσως ο άνθρωπος που κυνηγούσαν να κρυβόταν στα σκοτάδια. Άκουσε το λουκέτο, το μάνταλο και το παράθυρο που έκλεισε κοντά του. Χαμογέλασε. Οι χωριανοί δε θα 'βγαζαν μιλιά ό,τι και να γινόταν. Όρθωσε το κορμί, χούφτιασε γερά το μαχαίρι και συνέχισε πιο αργά, πολύ πιο προσεκτικά να ψάχνει τριγύρω. Το ποδοβολητό του άλλου ακουγόταν μπροστά, πιο αχνά, καθώς ξεμάκραινε.

Δύο αυλές πιο κάτω ακούστηκε το γρύλισμα γουρουνιών που αναδεύτηκαν στη λάσπη. Έστησε αυτί. Πλησίασε προσεκτικά πασκίζοντας να μην κάνει θόρυβο και κοίταξε απ' τη χαμηλή μάντρα. Κάτι τα είχε αναστατώσει μέσα στη νύχτα και θα το ανακάλυπτε. Τα γουρούνια ξανακούστηκαν καθώς και το πλατσούρισμα στη λάσπη. Έχωσε το μαχαίρι στη ζώνη κι ετοιμάστηκε να καβαλήσει τη μάντρα. Κάτι ρουθούνησε δυνατά πολύ κοντά του και αμέσως ακολούθησε χλιμίντρισμα. Τα γουρούνια τριγύρισαν θυμωμένα και το άλογο επέστρεψε στη θέση του.

«Αι στο διάολο, παλιάλογο!» ξεφύσησε με λύσσα ο άντρας. «Έχασα την ώρα μου». Απομακρύνθηκε απ' τη μάντρα και άρχισε πάλι να τρέχει βιαστικά βρίζοντας.

Μερικά λεπτά αργότερα, μια σκιά ξεμύτισε απ' τον τοίχο στη μέσα μεριά της μάντρας και σύρθηκε προσεκτικά προς το άλογο. Η λάσπη και η βρόμα απ' τα γουρούνια είχαν κολλήσει πάνω της και την κάλυπταν μέχρι τους μηρούς, όπως είχε γονατίσει κουρνιασμένη στη σκοτεινή γωνιά. Ευτυχώς που είχε ενοχληθεί το άλογο και πλησίασε κατά κει προκαλώντας αναστάτωση στα καλοθρεμμένα τετράποδα, αλλιώς θα την είχε εντοπίσει σίγουρα ο διώκτης της. Κούρνιασε ανάμεσα στις μπάλες του άχυρου τρέμοντας από φόβο και περίμενε. Τύλιξε τα χέρια γύρω απ' την κοιλιά της και βάλθηκε να ηρεμήσει τους χτύπους της καρδιάς της. Σιγά σιγά η ανάσα της ξαναβρήκε τον κανονικό της ρυθμό, μα ο φόβος παρέμεινε κολλημένος πάνω της σαν βδέλλα.

Δεν κατάλαβε πόση ώρα έμεινε εκεί ζαρωμένη. Περίμενε! Ένωθε το χρόνο να κυλά, τη νύχτα να προχωράει, έβλεπε τ'αστέρια να μετακινούνται και τον αέρα ν' αλλάζει και ήξερε πως σε δύο ώρες το πολύ το σκοτάδι θα ξεθώριαζε. Ο τρόμος την τύλιξε. Έπρεπε να φύγει! Και όμως περίμενε!

Κι επιτέλους άκουσε αυτό που περίμενε. Τα βήματα από τα άρβυλα αντήχησαν από απόσταση. Αργά, χωρίς βιασύνη πια, επέστρεφαν. Σιγά σιγά πλησίαζαν. Κράτησε την αναπνοή της και προσπάθησε να γίνει ένα με τα κουβάρια από σανό. Τους άκουσε να κοντοστέκονται έξω απ' τη μάντρα, να παίρνουν ανάσα και να συνεχίζουν. Οι κουβέντες τους κοφτές, γεμάτες απειλές και μίσος. Κι επιτέλους άρχισαν να χάνονται στο βάθος, κουβαλώντας μαζί και την οργή τους.

Τότε μόνο τόλμησε να κουνηθεί!

2

2005

Ελα, καλή μου, κουράγιο! Λίγο ακόμα!» η φωνή της νοσοκόμας ήταν ζεστή και συνάμα ενθαρρυντική. Η γυναίκα στο τραπέζι του χειρουργείου βαριανάσαινε και ο ιδρώτας της είχε μουσκέψει το κορμί. Τα νοτισμένα μαλλιά κολλούσαν στο πρόσωπό της και τα δάκρυα είχαν σχηματίσει αυλάκια στα χλομά της μάγουλα. Ο πόνος ξανάρθε πιο δυνατός και προσπάθησε να τραβήξει τα πόδια της απ' τους αναβολείς και να διπλωθεί. Ο γιατρός τη συγκράτησε μιλώντας της ταυτόχρονα: «Έχουμε καλή διαστολή τώρα, μην τα παρατάς! Ανάσαινε βαθιά! Έτσι μπράβο!»

Η γυναίκα μούγκρισε προσπαθώντας να πνίξει την κραυγή. «Πανάθεμά τον! Πού είναι τώρα; Θα ήθελε να ήταν στη θέση μου, ε;»

«Οι άντρες δεν έχουν τις δικές μας αντοχές, κοπέλα μου», την παρηγόρησε η νοσοκόμα. «Τα πας πολύ καλά, όπου να 'ναι τελειώνεις».

«Δεν αντέχω άλλο τους πόνους! Σας παρακαλώ, γιατρέ, κάντε μου μια επισκληρίδιο!»

«Δε νομίζω πως τη χρειάζεστε. Ο τοκετός προχωράει φυσιολογικά και σε μερικά λεπτά όλα θα έχουν τελειώσει».

«Αν ήσουν στη θέση μου, γιατρέ, δε θα το έλεγες με τόση ευκολία. Δεν...»

Αυτή τη φορά δεν κατάφερε να πνίξει την κραυγή που ξέφυγε απ' τα σφιγμένα της δόντια. Το ουρλιαχτό και ο πόνος την άφησαν τελείως εξαντλημένη και λουσμένη στον ιδρώτα.

«Μπράβο!» ακούστηκε αχνά η φωνή του γιατρού στ' αυτιά της. «Φαίνεται το κεφαλάκι! Όταν έρθει ο επόμενος πόνος, σπρώξε όσο πιο δυνατά μπορείς. Σ' ένα λεπτό θα κρατάς το μωρό σου αγκαλιά και θα έχεις ξεχάσει τους πόνους».

«Να πάρει ο διάολος τον πατέρα του! Να το πάρει αυτός αν το θέλει!»

Ο γιατρός και η νοσοκόμα κοιτάχτηκαν.

«Είμαι σίγουρη πως περιμένει κι αυτός με ανυπομονησία να δει το παιδί του», τόλμησε η νοσοκόμα.

«Τον είδατε εσείς;» το λαχάνιασμα δεν μπόρεσε να κρύψει την ειρωνεία. «Γιατί εγώ απ' τη μέρα που έμαθε πως είμαι έγκυος δεν τον έχω ξαναδεί. Το έσκασε σαν κλέφτης. Και μου πήρε και όλα τα λεφτά!»

Δεν πρόλαβαν να κάνουν κανένα άλλο σχόλιο. Η στριγκλιά της γέμισε το χώρο του χειρουργείου. Ταυτόχρονα ένωσε κάτι να ξεκολλάει από μέσα της.

«Μπράβο!» ακούστηκε η φωνή του γιατρού με λιγότερο τώρα ενθουσιασμό να τη χρωματίζει. «Βγήκε το κεφάλι. Τώρα ένα ακόμα σπρώξιμο και τελειώσαμε».

«Κουράγιο, κοπέλα μου», της είπε και η νοσοκόμα. «Τα χειρότερα πέρασαν».

Το επόμενο ουρλιαχτό της μπερδεύτηκε με το κλά-

μα του μωρού. Η γυναίκα έγειρε πίσω εξαντλημένη και η νοσοκόμα με το γιατρό καταπιάστηκαν με τη ρουτίνα τους. Μερικά λεπτά αργότερα, η σιωπή που τους τύλιξε καθώς ετοίμαζαν το μωρό και τη λεχώνα τους παραξένεψε. Αντάλλαξαν απορημένες ματιές.

«Δε θέλεις να δεις το κοριτσάκι σου;» τη ρώτησε η νοσοκόμα πλησιάζοντας εκεί που ήταν ακόμα ξαπλωμένη η γυναίκα. «Είναι πανέμορφο».

Η γυναίκα γύρισε απ' την άλλη. «Πάρ' το, σε παρακαλώ, από δω. Ούτε να το δω ούτε να το ακούσω θέλω. Σας το δήλωσα μπαίνοντας εδώ μέσα. Πάει κατευθείαν για υιοθεσία».

Η νοσοκόμα κοκάλωσε. Κοίταξε το γιατρό ικετευτικά. Της έκανε νόημα να βγει μαζί με το βρέφος. Η ματιά του σκλήρυνε. Χωρίς να σχολιάσει κάλεσε φορείο να μεταφέρει τη λεχώνα στο θάλαμο και άρχισε ν' αλλάζει.

3

Το μικρό αυτοκίνητο πάρκαρα κοντά στην πλατεία και ο άντρας βγήκε κλειδώνοντάς το. Μερικοί αλλοδαποί κάθονταν στα πεζούλια γύρω απ' την πλατειούλα μιλώντας μεγαλόφωνα και γρήγορα στη γλώσσα τους. Τους έριξε μια βιαστική ματιά και απομακρύνθηκε. Ήλπιζε να βρει το αυτοκίνητό του ανέπαφο όταν θα γύριζε.

Να πάρει ο διάολος! Είχε ανάγκη να εκτονωθεί! Κόντευαν τέσσερις μήνες απ' την τελευταία φορά που του είχε συμβεί πάλι παρόμοιο περιστατικό. Η οργή του φούτωνε. Το μίσος τον τύφλωνε. Ανάξιες γυναίκες! Άχρηστες κι επιπόλαιες. Γιατί άφηγε ο Θεός τέτοια πλάσματα να γεννιούνται;

Καθώς προχωρούσε χολωμένος μερικά πιτσιρίκια της γειτονιάς τον πλησίασαν.

«Κύριε, κύριε!» ο μικρός χοροπηδούσε γύρω του προσπαθώντας να συγχρονίσει το βήμα του με του άντρα. «Σας παρακαλώ, η μπάλα μας... σκάλωσε σ' εκείνο το δέντρο και δεν τη φτάνουμε». Είχε λαχανιάσει απ' την προσπάθεια και το βλέμμα του ήταν παρακλητικό. Τα φιλαράκια του, όλα περίπου δέκα με δώδεκα χρόνων, τον

ακολουθούσαν τρέχοντας σχεδόν. Ο άντρας κοντοστάθηκε. Τα παιδιά τον κοιτούσαν περιμένοντας την αντίδρασή του, έτοιμα να το βάλουν στα πόδια αν άρχιζε τις φωνές. Τα προσωπάκια τους καθρέφτιζαν την αγωνία τους.

Τα κοίταξε για λίγο αμίλητος, νευριασμένος ακόμη απ' τις σκέψεις που βασάνιζαν το μυαλό του και μετά χαμογέλασε. Τα μικρά αναθάρρησαν. Όλα μαζί άρχισαν να μιλούν και να χειρονομούν δείχνοντας το δέντρο. Άπλωσε το χέρι και ανακάτεψε τα μαλλιά του πιο θαρραλέου απ' τη συντροφιά που του είχε μιλήσει και τους ακολούθησε. Είδε την μπάλα μπλεγμένη στα κλαδιά, κοίταξε τους πιτσιρικάδες που τον παρακολουθούσαν και καμώθηκε τον απελπισμένο.

«Χαμένη υπόθεση, δεν τη φτάνω εκεί πάνω που σκάλωσε», τους είπε προσπαθώντας να κρύψει το χαμόγελό του σαν είδε την έκφραση απελπισίας στα παιδικά μουτράκια. Μετά πήδηξε στον αέρα με ευλυγισία και άρπαξε το χαμηλότερο κλαδί. Το ταρακούνησε με μανία και η μπάλα έπεσε εύκολα στα παιδικά χέρια που περίμεναν από κάτω. Ύστερα άρχισαν να τρέχουν φωνάζοντας συνάμα τις βιαστικές ευχαριστίες τους.

«Ευχαριστούμε, κύριε. Ελάτε, ρε, συνεχίζουμε!»

Ο πιτσιρικάς που τον είχε πλησιάσει πρώτος κοντοστάθηκε. «Ευχαριστούμε πολύ. Είσαι και ο πρώτος, δικέ μου!» Αμέσως μετά έφυγε τρέχοντας να συνεχίσει το παιχνίδι.

Ο άντρας χαμογέλασε ευχαριστημένος και τα παρακολούθησε για λίγο καθώς κυνηγιούνταν τσιρίζοντας. Ένωσε την οργή του να καταλαγιάζει κάπως ακούγοντας τις φωνές τους και βλέποντας τα αεικίνητα κορμάκια τους να κινούνται ακατάπαυστα. Μετά έκανε μεταβολή και συνέχισε το δρόμο του.

Καθώς πλησίαζε στο στενοσόκακο της γειτονιάς στην περιοχή που επισκεπτόταν όσο σπάνια μπορούσε, ο θυμός του άρχισε πάλι να φουντώνει. Η ώρα κόντευε δύο το μεσημέρι, οι περισσότεροι κάτοικοι βρίσκονταν στις δουλειές τους, τα παιδιά είχαν ακόμα την ευκαιρία για ένα γρήγορο παιχνίδι μετά το σχολείο, πριν μαζευτούν στο σπίτι, και οι περισσότερες γυναίκες ήταν κλεισμένες στις κουζίνες τους ετοιμάζοντας βιαστικά το μεσημεριανό. Το μικρό σπιτάκι με τη μικροσκοπική αυλή, ξεκομμένο απ' τα άλλα γύρω του που είχαν μετατραπεί σε τριώροφα ή σε πολυκατοικίες, έδειχνε παράταιρο με το περιβάλλον. Η μικρή αυλή μπροστά ήταν καλυμμένη σχεδόν όλη με φυτά και μια λεμονιά δέσποζε φορτωμένη στη μια άκρη. Τα τζάμια στα παράθυρα ήταν κλειστά και οι κουρτίνες τραβηγμένες. Τα παλιά παντζούρια ήταν πεντακάθαρα και η ξύλινη πόρτα είχε περαστεί πρόσφατα με βερνίκι. Φάνταζε κραυγαλέα φτωχικό αλλά φροντισμένο.

Άνοιξε με το κλειδί του, μπήκε και βρόντησε πίσω του την πόρτα. Μια μεσόκοπη γυναίκα εμφανίστηκε στο άνοιγμα της πόρτας της κουζίνας. Το σπασμένο αλλά ακόμα όμορφο πρόσωπό της φωτίστηκε με αγάπη. Ήταν αδύνατη, στητή και μικροκαμωμένη. Τα μαλλιά της, φρεσκολουσμένα, έλαμπαν σαν έβενος και είχαν γκριζάρει μόνο λίγο στους κροτάφους. Το μέτωπο και η περιοχή γύρω απ' το στόμα είχαν βαθιές ρυτίδες, που απάλυναν απ' το χαμόγελο που φώτισε το πρόσωπό της. Τα μάτια της είχαν το σκούρο χρώμα του κάστανου και η ζεστασιά τους είχε αναμιχθεί τώρα με φόβο. Έδειχνε αυτό που ήταν, μια ταλαιπωρημένη απ' τη ζωή γυναίκα γύρω στα εξήντα. Σκούπισε τα χέρια βιαστικά στην ποδιά της και

πλησίασε απλώνοντάς τα ν' αγκαλιάσει τον νεοφερμένο.

«Ήρθες, γιε μου», ψιθύρισε όλο αγάπη στον άντρα.

Την επόμενη στιγμή το σώμα της τραντάχτηκε με δύναμη και το κεφάλι της έγειρε στο πλάι. Παραπάτησε χάνοντας την ισορροπία της και βρέθηκε σωριασμένη στον διθέσιο καναπέ. Απ' το σκισμένο χείλι και τη μύτη της έτρεχε αίμα. Τα μαλλιά της της σκέπασαν το πρόσωπο. Το φόρεμά της μπροστά μούσκεψε απ' το ζεστό υγρό. Παραμέρισε τα μαλλιά άτονα και σκούπισε με την ανάστροφη του χεριού της το αίμα που την εμπόδιζε να μιλήσει. Κοίταξε με λαχτάρα και παράπονο τον άντρα μπροστά της, είδε την παράλογη οργή στο πρόσωπό του κι έβγαλε ένα μαντίλι από την τσέπη της ποδιάς. Καταπιάστηκε να σκουπίζει μηχανικά το αίμα χωρίς να βγάλει μιλιά. Ήξερε τι θ' ακολουθούσε αν άνοιγε το στόμα της. Έμεινε ένα κουβάρι στη θέση της, χωρίς να μιλά, χωρίς να τον κοιτάζει.

Πέρασαν μερικά λεπτά σιωπής. Ακουγόταν μόνο η λαχανιασμένη από θυμό ανάσα του και η αδύναμη δική της. Μετά τον άκουσε να ρουφάει με δύναμη αέρα και για μια απειροελάχιστη στιγμή πίστεψε πως η κρίση πέρασε. Δεν κουνήθηκε ούτε πρόλαβε να φωνάξει όταν το χέρι του άρπαξε τα μαλλιά της απειλώντας να τα ξεριζώσει και την τράβηξε σηκώνοντάς την απ' τον καναπέ. Προσπάθησε να γραπώσει το χέρι που είχε αδράξει τα μαλλιά της και άμέσως το μετάνιωσε. Η κλοτσιά τη βρήκε στο πλευρό και τη γονάτισε. Δάγκωσε το σκισμένο της χείλι για να μη φωνάξει, μα ένα πνιχτό βογγητό πόνου και αγωνίας της ξέφυγε. Οι κλοτσιές συνεχίστηκαν με μανία. Τώρα βρισκόταν σωριασμένη στο πάτωμα και σφάδαζε σιγά, πνιχτά, να μην ακουστεί παραέξω. Νιώθοντας τις δυνάμεις της να

την εγκαταλείπουν, βρήκε κάποιο απόθεμα και τον αντίκρισε. Βουβό παράπονο στη ματιά της και θλίψη βαριά στο πρόσωπο.

«Γιατί, γιε μου;» τον ρώτησε αχνά κι έσβησε.

Εκείνος κοίταξε ανέκφραστα το σωριασμένο κορμί μπροστά του και η μανία του καταλάγιασε. Ο θυμός παρέμεινε. Δεν άξιζε όμως να συνεχίσει την τιμωρία αφού η γυναίκα στα πόδια του δεν ένιωθε τίποτα πλέον. Γύρισε την πλάτη και μπήκε στην κουζίνα. Ήπιε δυο ποτήρια νερό, κατεβάζοντας το δροσερό υγρό με λαχτάρα, και βάλθηκε μετά να τρίβει με μανία τα χέρια του κάτω απ' τη βρῦση, προσπαθώντας να καθαρίσει κάποια ανύπαρκτη βρομιά. Η μάνα του ήταν ακόμα στο πάτωμα του καθιστικού, αναίσθητη, ματωμένη, ακίνητη.

Σαν τέλειωσε με το πλύσιμο των χεριών του, ακούμπησε στο νεροχύτη κι έμεινε να κοιτάζει με βλέμμα άδειο τη μικρή πίσω αυλή με το λαχανόκηπο. Η ανάσα του σιγά σιγά ξαναβρήκε το ρυθμό της και ο παράλογος θυμός έσβησε. Η καρδιά του πλημμύρισε από μελαγχολία κι ένα βαθύ παράπονο που δεν μπορούσε να εξηγήσει.

Γιατί φερόταν έτσι στη γυναίκα που τον γέννησε; Τι τον έκανε να ξεσπάει σ' αυτήν κάθε φορά που συναντούσε μια γυναίκα ανίκανη ν' αντιμετωπίσει τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις της; Γιατί δεν μπόρεσε ποτέ του να την αγαπήσει;

Θυμόταν πάντα τις θυσίες της, την απέραντη αγάπη της, τη λαχτάρα της για το μοναχογιό της και τη στοργή με την οποία τον περιέβαλε σε κάθε του βήμα. Ποτέ δεν παραπονήθηκε για τις δυσκολίες, ποτέ δεν γκρίνιαζε για τις στέρσεις, πάντα αντιμετώπιζε με αγάπη και αστείρευτη υπομονή όλα τα προβλήματα που την έβρισκαν. Τη σκληρή δουλειά

στο ξένο σπίτι και τις προσπάθειές της να μην του λείψει τίποτα, στερώντας απ' τον ίδιο τον εαυτό της μικρές απολαύσεις που κάθε γυναίκα θα ήθελε. Ό,τι έβαζε στην άκρη ήταν για τον ίδιο. Για το σχολείο, το φροντιστήριο που τον έστελνε, για όποιο μικρό παιχνίδι λαχτάρησε, για όμορφα ρούχα, για ό,τι επιθυμούσε ο μοναχογιός της. Και ποτέ δεν έλειψε το χαμόγελο απ' το όμορφο πρόσωπό της.

Γιατί τη μισούσε; Γιατί ξεσπούσε πάνω της; Μόνη της τον μεγάλωσε, χωρίς πατέρα, χωρίς συγγενικό πρόσωπο να της συμπαρασταθεί. Μα ποτέ δεν καταδέχτηκε να ζητήσει από άλλους βοήθεια. Δούλευε σε ξένο σπίτι, καθαρίζοντας όλη μέρα και κρατώντας το νοικοκυριό ενώ συνάμα φρόντιζε το δικό της και το γιο της. Ποτέ δεν τον άφησε μόνο του μικρό, ποτέ ασυνόδευτο στο σχολείο όσο ήταν στο δημοτικό, έτρεχε να προλάβει να τον παραλάβει και να τον φροντίσει, πασκίζοντας ταυτόχρονα να μην αφήσει και το αντρόγυνο που στο σπίτι τους δούλευε. Καθόταν μαζί του στο διάβασμα και ξενυχτούσε μετά για να προλάβει τις δικές της οικιακές δουλειές και το πρωί, χωρίς παράπονο, με τον ύπνο ακόμα στα μάτια, τον ξυπνούσε με αγάπη και τον ετοιμάζε για το σχολείο. Μετά συνέχιζε βιαστική για τη δουλειά.

Γιατί δεν ένιωθε κανένα συναίσθημα για τη μάνα του; Γιατί τη θεωρούσε υπεύθυνη για τις κακίες του κόσμου; Γιατί έριχνε σ' αυτήν ευθύνες που βάραιναν άλλες γυναίκες;

Θυμήθηκε την πρώτη χρονιά στο λύκειο, τότε που άρχισε να βάζει στη ζωή του στόχους, τότε που του δόθηκε η δυνατότητα να τους πραγματοποιήσει. Και πάλι το όφειλε έμμεσα στη μητέρα του.

Η κυρία Δώρα, γυναίκα του κυρίου Βασίλη που στο σπίτι τους δούλευε η μάνα του δεκαπέντε ολόκληρα χρόνια,

τον είχε ρωτήσει μια μέρα για την πρόοδό του στο σχολείο και τα όνειρά του. Η μάνα του βρισκόταν στον μπακάλη για τα ψώνια της οικογένειας, η κυρία Δώρα ήταν καθηλωμένη σε αναπηρικό καροτσάκι και δεν έβγαине ποτέ σχεδόν απ' το σπίτι. Έτσι της ανοίχτηκε. Της μίλησε για κρυφές ελπίδες και στόχους, της εμπιστεύτηκε τα όνειρά του για το μέλλον και την πίκρα του που δε θα μπορούσε να τα πραγματοποιήσει λόγω της οικονομικής τους κατάστασης. Σκέψεις και όνειρα που ποτέ δε συζήτησε με τη μάνα του. Τον άκουσε μ' ενδιαφέρον και λίγες μέρες αργότερα του μήνυσαν να περάσει απ' το σπίτι ξανά για να του μιλήσουν. Παραξενεύτηκε, γιατί οι επισκέψεις του στο σπίτι τους απ' το γυμνάσιο και μετά είχαν περιοριστεί. Περνούσε μόνο για να ζητήσει χρήματα ή να ενημερώσει τη μάνα του να του πάρει κάποιο βιβλίο.

Το ζευγάρι του ανακοίνωσε πως θ' αναλάμβανε τα έξοδα του φροντιστηρίου και των σπουδών του αργότερα. Ήταν κάτι που με χαρά πρόσφεραν ως αναγνώριση για όλη τη φροντίδα της μητέρας του στην κυρία Δώρα από τότε που είχε μείνει παράλυτη απ' τη μέση και κάτω. Παιδιά δεν είχαν, το εμπορικό του κυρίου Βασίλη τους παρείχε οικονομική δυνατότητα, έναν ανιψιό είχαν μόνο που δεν είχε βλέψεις και όρεξη για σπουδές, ήταν γι' αυτούς μια διέξοδος κι ένα ευχαριστώ. Η μητέρα του, του εξήγησαν, ήταν πια μέλος της οικογένειάς τους. Πριν από δεκαπέντε χρόνια, όταν αυτός ήταν ακόμα βρέφος, είχε αρχίσει να δουλεύει στο σπίτι τους. Ήταν τίμια, ευγενική και γρήγορη. Πρόθυμη για όλα. Στην αρχή δούλευε απλά ως καθαρίστρια, ύστερα της ανέθεσαν και το μαγειρέμα, μετά το ατύχημα ανέλαβε όλο το νοικοκυριό αγόγγυστα

και χωρίς ν' απαιτήσει μεγαλύτερο μισθό. Τους είχε γίνει απαραίτητη και αγαπητή. Δεν είναι ελεημοσύνη, του τόνισαν, είναι ευχαριστώ.

Και από τότε άλλαξε η ζωή του. Τα όνειρα έπαψαν να είναι άπιαστα. Τα έξοδα για την προετοιμασία του έπαψαν να είναι δυσβάσταχτα. Οι σπουδές του μετά χωρίς οικονομικό άγχος. Παρακολουθούσαν την πρόοδό του και τον ενθάρρυναν χωρίς πιέσεις. Χωρίς να δυσανασχετούν που οι σπουδές διαρκούσαν χρόνια, ακόμα και μετά το πτυχίο, για ειδικευση, για πρακτική, για καταξίωση. Είκοσι χρόνια μετά, η κυρία Δώρα πεθαίνοντας άφησε το πατρικό της στη μάνα του. Αυτό εδώ το σπιτάκι που γλίτωσε σαν από θαύμα την επίθεση της μπουλντόζας και τον εκσυγχρονισμό της γειτονιάς. Και πέντε χρόνια αργότερα ο κύριος Βασίλης άφησε στον ίδιο το μεγάλο διώροφο που έζησαν χρόνια με τη γυναίκα του. Ο ανιψιός πήρε την επιχείρηση.

Οι άνθρωποι αυτοί είχαν φροντίσει να μην αφήσουν εκτεθειμένη τη μάνα του. Είχαν μεριμνήσει πληρώνοντας κοινωνική ασφάλιση από χρόνια, μόλις κατάλαβαν ότι τους ήταν απαραίτητη. Και μπόρεσε να πάρει έτσι και σύνταξη.

Ναι, τους χρωστούσαν πολλά και αυτός και η μάνα του. Ένωθε ευγνωμοσύνη γι' αυτούς. Και πριν ακόμα μάθει για την κληρονομιά, ο ίδιος είχε φροντίσει να βρει γιατρούς για την κυρία Δώρα όταν άρχισε η κάτω βόλτα, αλλά και για τον κύριο Βασίλη αργότερα. Τον επισκεπτόταν συχνά και του έδινε κουράγιο ν' αντιμετωπίσει την αρρώστια του και μερίμνησε να προσλάβει την καλύτερη νοσοκόμα να τον φροντίζει όταν η μάνα του έφευγε. Με τον κύριο Βασίλη μιλούσε πολύ, ανοιγόταν, αστειευόταν, ήταν σχεδόν φυσιολογικός.

Ήταν κλειστός χαρακτήρας, επιφυλακτικός και λιγομίλητος όλη του τη ζωή, από τότε που θυμόταν τον εαυτό του. Ειδικά με τη μάνα του. Δεν ανοιγόταν, δεν της απηύθυνε το λόγο, δε ζητούσε τη γνώμη της και δε γέλασε ποτέ μαζί της όπως όλα τα παιδιά. Δεχόταν ό,τι του πρόσφερε, τη βοήθειά της στα μαθήματα του δημοτικού, τις φροντίδες της, τα δώρα που του έκανε στα γενέθλια και στις γιορτές χωρίς ένα ευχαριστώ. Έβλεπε τις προσπάθειές της να τα βγάλει πέρα, καταλάβαινε τις θυσίες της, μα δεν καταδέχτηκε ποτέ να της μιλήσει με αγάπη. Μέσα του ένιωθε κακία για τη γυναίκα που τον γέννησε. Δεν ήξερε το γιατί, πάσκιζε στην αρχή που κατάλαβε τον εαυτό του να το αναλύσει, να το εξηγήσει, μα δεν μπόρεσε. Έβλεπε τη σχέση των συνομηλικών του με τη μάνα τους και ζήλευε. Και όμως, η δική του του έδειχνε την ίδια και περισσότερη αγάπη, του πρόσφερε τα ίδια αγαθά, τις ίδιες ευκαιρίες και σε σύγκριση με μερικά παιδιά που ήξερε, περισσότερη φροντίδα.

Θυμόταν τα τραγουδάκια που του έλεγε σαν ήταν ακόμα πολύ μικρός, τις προσπάθειές της να τον μάθει πριν πάει σχολείο να γράφει τ' όνομά του, παραμύθια για να τον πάρει ο ύπνος, ποτέ, μα ποτέ δεν τον είχε παραμελήσει ή αδιαφορήσει. Γιατί δεν είχε κανένα συναίσθημα γι' αυτήν; Ή μάλλον, γιατί αυτό που υπήρχε ήταν πάντα κάτι αρνητικό; Ούτε καν οίκτος! Στα τρία του χρόνια της ξέκοψε την αγκαλιά και τα φιλιά που του έδινε. Στα πέντε του θυμωμένος την έδιωξε απ' το δωμάτιό του κάποιο βράδυ όταν ήρθε να του πει παραμύθι και να του τραγουδήσει και μόλις άρχισε το σχολείο της απαγόρευσε να του απευθύνει το λόγο αν δεν της το ζητούσε ο ίδιος για βοήθεια στα μαθήματα. Δεν του έφερε ποτέ αντίρρηση σε ό,τι την υπέβαλε,

δε ρώτησε το γιατί, μόνο τον κοιτούσε με παράπονο και πόνο. Την άκουγε πολλές φορές τα βράδια να κλαίει κρυφά, πνιχτά, βουβά και νευρίαζε. Και μόλις μπήκε στο γυμνάσιο της απαγόρευσε κι αυτό! Βροντώντας την πόρτα και πετώντας κάτω αντικείμενα, είχε ορμήσει στο δωμάτιό της απαιτώντας να σταματήσει να παριστάνει το θύμα πίσω απ' την πλάτη του. Τον κοίταξε ξαφνιασμένη, με κάποιιο φόβο και κούνησε σιωπηλά το κεφάλι της. Από τότε έκρυβε τον ψυχικό της πόνο όταν ήταν αυτός στο σπίτι.

Δεν είχε ακόμα σηκώσει χέρι πάνω της!

Γιατί της φερόταν τόσο άκαρδα; Δε θυμόταν ποτέ να τον μάλωσε. Αγάπη, στοργή, τρυφερότητα και απέραντη υπομονή, μόνο αυτά είχε εναντίον της. Όλα όσα ζητούσε κάθε παιδί, κάθε ενήλικας. Γκρίνια δεν άκουσε ποτέ από το στόμα της, παράπονο δεν ξέφυγε απ' τα χείλη της. Και όσο ήταν μικρός δεν κιότευε να τον νουθετεί, ακόμα και όταν της αντιμιλούσε και αντιδρούσε με κακία. Μέσα του παραδεχόταν πως είχε δίκιο και φυλούσε τα λόγια της στο μυαλό του, την παρακολουθούσε πώς φερόταν έξω απ' το σπίτι με τους άλλους και κατέγραφε το κάθε τι στο νου του και στις σχέσεις με τους φίλους του και τους γονείς τους, στους δασκάλους και τους γνωστούς συμπεριφερόταν με τον τρόπο που του έμαθε άθελά της. Μα στην ίδια δεν μπόρεσε ποτέ να φερθεί με καλοσύνη.

Κάτι τον εμπόδιζε. Τι, δεν ήξερε. Χρόνια έψαχνε μέσα του να το ανακαλύψει. Μακριά της, όταν δεν την ένιωθε στον ίδιο χώρο, κάποιες τύψεις αναδεύονταν. Ποτέ κάποιιο τρυφερό συναίσθημα! Μα μόλις την αντίκριζε, αυτή η ανεξήγητη κακία και το μίσος τον κυρίευαν.

Την πρώτη φορά που ξεχώρισε την ενοχή στο βλέμμα

της ήταν και η πρώτη φορά που σήκωσε χέρι στην ίδια του τη μάνα. Όταν το έκανε, τυφλωμένος απ' όσα δεν μπορούσε να καταλάβει και που τον οδήγησαν στη συμπεριφορά του απέναντί της, περίμενε κάποια αντίδραση. Θυμός; Οργή; Ανάλογη συμπεριφορά για την παράλογη και άδικη στάση του τόσα χρόνια; Δεν ήξερε. Στο έκπληκτο πρόσωπό της, μαζί με τον πόνο ξεχώρισε την ενοχή. Για ποιο πράγμα; Τι του έκρυβε; Αυτή η ενοχή της τον παρέσυρε σε μια δίνη συναισθημάτων που και αρνιόταν και δεν μπορούσε ν' αναλύσει. Και από τότε χάθηκαν και οι αμυδρές τύψεις.

Κάποια κόρνα απέξω τον έβγαλε απ' τις σκέψεις. Ίσιωσε το κορμί και πήρε μια πετσέτα ποτηριών, την έβρεξε και ξαναμπήκε στο καθιστικό. Η μάνα του ήταν όπως την είχε αφήσει. Κοίταξε το ρολόι του. Δεν είχαν περάσει ούτε δέκα λεπτά απ' τη στιγμή που το μυαλό του είχε αρχίσει το ταξίδι του. Ολόκληρη ζωή σε δέκα λεπτά. Η ταχύτητα του νου είναι ασύλληπτη.

Την κουβάλησε χωρίς ιδιαίτερο κόπο στον καναπέ και βάλθηκε να σκουπίζει το ματωμένο πρόσωπο χωρίς συναισθημα. Η δροσιά της βρεγμένης πετσέτας συνέφερε τη γυναίκα. Με το που έκανε να κουνηθεί την έβαλε στο χέρι της και πισωπάτησε. Σιγουρεύτηκε πως η μάνα του θ' άνοιγε σύντομα τα μάτια και άνοιξε την εξώπορτα. Έριξε άλλη μια ματιά πίσω του στον καναπέ κι έφυγε μετά βιαστικός.

4

Το τμήμα μαιευτικής στο νοσοκομείο ήταν ανάστατο. Ήταν ο δεύτερος ανεξήγητος θάνατος λεχώνας μέσα στον τελευταίο χρόνο. Απόλυτα υγιής, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα στον τοκετό, ετοιμαζόταν να πάρει εξιτήριο τη δεύτερη κιόλας μέρα. Τη βρήκε η νοσοκόμα όταν πήγε να πάρει το μεσημεριανό και να της ανακοινώσει πως σήμερα θα έφευγε, αφού υπέγραφε τα χαρτιά για την κοινωνική λειτουργό.

Το πρωί στο θάλαμο που είχαν τα βρέφη οι συναδέλφισσές της ετοιμάζαν τα νεογνά για να τα παραδώσουν στις μητέρες, που περίμεναν με ανυπομονησία να τα θηλάσουν. Η ίδια αλλάζοντας ένα μικρό κοριτσάκι που ξεφώνιζε πεινασμένο και παραπονεμένο κοίταξε τις άλλες ερωτηματικά. «Να της το πάω άραγε σήμερα μήπως συγκινηθεί και αλλάξει γνώμη;» ρώτησε τη διπλανή της, που έσπρωχνε κιόλας την κούνια με το μικρό αγοράκι ενώ η μάνα του είχε στηθεί απέξω περιμένοντας.

«Χαμένος κόπος», της πέταξε η άλλη πάνω απ' τον ώμο της. «Χθες ακόμα της το ανέφερα και κόντεψε να μου πετάξει το φλιτζάνι στο κεφάλι. Και η συμπεριφορά της δεν

οφείλεται καν σε επιλόχειο κατάθλιψη, αφού έτσι ήταν και όταν μπήκε να γεννήσει».

«Εγώ θα της το πάω!» δήλωσε με πείσμα η άλλη. «Ίσως συγκινηθεί όταν το δει».

Εκείνη τη στιγμή κατέφθασε η κοινωνική λειτουργός. «Ποιο είναι το βρέφος για το οποίο με ειδοποίησαν ότι θα πάει για υιοθεσία;» ρώτησε.

Η νοσοκόμα που άλλαζε το μικροσκοπικό κορμάκι ανέβλεψε. «Εδώ», της είπε χαμηλόφωνα. «Τούτο δω το αγγελούδι. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί γκαστρώνονται αφού τα παρατάνε μετά».

Η κοινωνική λειτουργός έσκυψε πάνω απ' το βρέφος και του έριξε μια εξεταστική ματιά, απαντώντας ταυτόχρονα στην ερώτηση της νοσοκόμας. «Καμιά φορά οι καταστάσεις εξελίσσονται χωρίς τη θέλησή μας. Ας μη βιαζόμαστε να κρίνουμε».

«Μου το κάνεις λιανά αυτό να το καταλάβω;» τη ρώτησε με κακία. «Καμιά μάνα που θέλει να ονομάζεται μάνα δεν παρατάει το παιδί της χωρίς να το δει καν. Στα δικά μου βιβλία αυτό ένα πράγμα μόνο σημαίνει. Πως σκέφτεται μόνο τον εαυτό της και την καλοπέρασή της».

«Δήμητρα, μην κρίνεις βιαστικά. Και αν δεν έχει τίποτα να του προσφέρει; Πώς θα το ταΐσει, θα το μεγαλώσει; Δεν ξέρεις ποτέ τι κρύβει μια τέτοια απόφαση».

«Σ' αυτή την περίπτωση είναι ολοφάνερο. Απ' τη στιγμή που πάτησε εδώ μέσα το πόδι της το δήλωσε. Πριν γεννηθεί καν το δόλιο».

«Ίσως να ήταν η πιο δύσκολη απόφαση που πήρε. Μπορεί μέσα της να υποφέρει».

Η νοσοκόμα κάγχασε. «Την είδες; Της μίλησες;»

«Όχι ακόμα. Ήρθα να ελέγξω πρώτα το βρέφος. Μετά θα δω τη μάνα για να υπογράψει. Καμιά φορά αλλάζουν γνώμη αφού μιλήσουμε. Είναι καλά η ίδια;»

«Μια χαρά, έννοια σου. Σήμερα κιόλας θα βγει. Δεν υπάρχει λόγος να κρατάει το κρεβάτι αφού δε θέλει επαφή με το παιδί. Για τούτο το άτυχο πλάσμα πρέπει να νοιάζεσαι. Όμορφο και υγιέστατο. Η μόνη του κατάρα είναι πως δεν το θέλει η μάνα που το γέννησε».

«Καλά, θα τη δω αμέσως τώρα έτσι κι αλλιώς. Πού την έχετε;»

«Στο δωμάτιο 417. Μη με κοιτάς έτσι! Τη βάλαμε μόνη της γιατί δεν την άντεχαν οι άλλες λεχώνες. Βρίζει όλη μέρα, ανοίγει το ραδιόφωνό της στη διαπασών και όλη την ώρα αλλάζει κανάλια στην τηλεόραση αδιαφορώντας για τις άλλες. Ούτε την ώρα του θηλασμού δε σέβεται».

«Κατάλαβα. Μην της πας ακόμα το παιδί, σε παρακαλώ. Άσε να της μιλήσω πρώτα και θα σε ειδοποιήσω αν αξίζει μια τέτοια κίνηση. Μετά θα περάσω να ενημερώσω και το γιατρό. Μόλις ξεμπερδέψω, σε κάνα δίωρο, θα τα ξαναπούμε».

Η νοσοκόμα δεν απάντησε. Πήρε το μπουκάλι με το γάλα και άρχισε να ταΐζει με αγάπη το μικρό πλασματάκι που βαστούσε. Το βρέφος γουργούρισε ευχαριστημένο κι έπιασε να ρουφάει πεινασμένο το γάλα. Η μεσόκοπη νοσοκόμα, μάνα και πρόσφατα γιαγιά, το κοίταζε και πονούσε η καρδιά της για την τύχη του. Όταν τελικά το τακτοποίησε στην κούνια του, ξεκίνησε να καθαρίζει γύρω της και να τακτοποιεί. Το μικρό κοιμόταν ανέμελο, μόνο του, αφού όλα τα άλλα βρέφη απολάμβαναν τη μητρική αγκαλιά αυτή την ώρα. Η ώρα πέρασε χωρίς να το καταλάβει.

Η κοινωνική λειτουργός τη βρήκε να τακτοποιεί πάνες

στο ντουλάπι και φρεσκοπλυμένα ρουχαλάκια. Το καρότσι απ' το πλυντήριο άδειαζε με γοργό ρυθμό.

«Την είδες;» τη ρώτησε χαμηλόφωνα να μην ενοχλήσει το βρέφος.

«Την είδα. Φοβάμαι πως έχεις δίκιο. Δεν έχει μέσα της καθόλου αισθήματα για το μωρό της».

«Σου τα έλεγα, μα εσύ...»

«Έπρεπε να της δώσω μια ευκαιρία, Δήμητρα. Πολλές ανύπαντρες γυναίκες πανικοβάλλονται όταν έρθουν πρόσωπο με πρόσωπο με την πραγματικότητα, αλλά μέσα τους κυριαρχεί το μητρικό φίλτρο. Αυτή εδώ είναι μια σπάνια περίπτωση. Αναρωτιέμαι γιατί άφησε την εγκυμοσύνη να προχωρήσει».

«Ίσως ήλπιζε πως θα ξαναγυρνούσε ο πατέρας του παιδιού. Χρησιμοποίησε την εγκυμοσύνη της σαν όπλο».

«Κάπως έτσι».

«Το γιατρό τον είδες;»

«Του μίλησα, ναι. Ίσα που τον πρόλαβα. Έντεκα η ώρα και ακόμα δεν είχε φύγει απ' την εφημερία του. Ήλπιζε κι αυτός πως κάτι θα κατάφερνα, μα απογοητευτήκαμε. Καρόνισα να τη δει ψυχολόγος».

«Και τούτο δω το πλασματάκι; Τι θα γίνει;»

«Ξέρεις τώρα τη διαδικασία, Δήμητρα. Μη με στενοχωρείς άλλο. Ευχήσου μόνο να βρεθεί γρήγορα κάποιο ζευγάρι να το υιοθετήσει, να μην περάσει πολύ καιρό στο ίδρυμα».

«Ζευγάρια υπάρχουν πολλά, εσείς τι κάνετε να επιταχύνετε τις διαδικασίες;»

«Γιατί τα βάζεις μαζί μου; Από μένα εξαρτάται;»

«Με συγχωρείς, Ελπίδα, αλλά η καρδιά μου πονάει για

το βρέφος. Ακόμα δε γεννήθηκε και είναι ήδη ολομόναχο».

Μια ώρα αργότερα η Δήμητρα μπήκε με το δίσκο του μεσημεριανού στο δωμάτιο της λεχώνας. Την είδε που κοιμόταν και ακούμπησε το δίσκο μιλώντας της για να ξυπνήσει. Όταν εκείνη δεν αντέδρασε, την άγγιξε ελαφρά. Αμέσως μετά έτρεξε πανικόβλητη να βρει γιατρό. Όταν πέτυχε κάποιον σ' έναν απ' τους θαλάμους, του ψιθύρισε κάτι και οι δυο μαζί όρμησαν στο δωμάτιο. Η λεχώνα, η γυναίκα που όλες οι νοσοκόμες είχαν αντιπαθήσει, η μάνα που δε θέλησε να δει το μωρό που γέννησε, ήταν νεκρή. Ο γιατρός βλοσυρός την εξέταζε προσεκτικά ενώ η κυρία Δήμητρα στα πόδια του κρεβατιού σταυροκοπιόταν μουρμουρίζοντας: «Θεία δίκη!»

5

Η γυναικά βόγγηξε σιγανά και άνοιξε τα μάτια. Αφουγκράστηκε τριγύρω και τόλμησε να κουνήσει το σώμα της στον καναπέ. Ένωσε πως το σπίτι ήταν άδειο. Η σιωπή την τύλιξε σαν σάβανο και ο πόνος στο κορμί ήταν σαν να την πλάκωνε το χρώμα του τάφου, υγρό και βαρύ.

Ανακάθισε. Είδε τη βρεγμένη και ματωμένη πετσέτα δίπλα της κι έσπασε. Άρχισε να κλαίει γοερά με λυγμούς, μη προσπαθώντας να κρυφτεί. Ήταν μόνη της, δεν υπήρχε λόγος τώρα. Άφησε τον πόνο να ξεχυθεί ορμητικός, πόνος βαθύς, της ψυχής, που συντάραξε όλο το κορμί.

Μετά από ώρα, σαν απόκαμε πια και στέρεψαν τα δάκρυα, σύρθηκε με κόπο μέχρι την κρεβατοκάμαρά της. Πλησίασε στη γωνία που υπήρχε το εικόνισμα της Παναγίας και πήρε το καντήλι στα χέρια. Αργά, βασανιστικά πήγε μέχρι την κουζίνα και το άναψε. Σαν το τοποθέτησε μετά μπροστά στο εικόνισμα, σωριάστηκε στα γόνατα και ακούμπησε το κεφάλι στο πάτωμα εξαντλημένη. Έμεινε εκεί κάμποση ώρα να προσεύχεται σιωπηλά. Πού και πού ο σπαραγμός ξεχείλιζε και τα λόγια έβγαιναν από

το πρησμένο της στόμα γεμάτα απελπισμένη έκκληση.

«Λυπήσου τον, Παρθένα μου! Μην τον βασανίζεις άλλο για το δικό μου αμάρτημα. Δε φταίει αυτός. Πάρε, Παναγιά μου, τη δική μου άχρηστη ζωή και γιάτρεψέ τον απ' αυτό που του τρώει την καρδιά. Πόνεσες κι εσύ για το γιο σου και ξέρεις τον πόνο της μάνας. Πόσο θα πληρώνει αυτός για ό,τι έκανα εγώ;»

Τα δάκρυα την έπνιξαν και σήκωσε παρακλητικά το κεφάλι στο εικόνισμα.

«Ήταν βρέφος, Παναγιά μου, δεν καταλάβαινε. Γιατί έβαλες στο δικό του χέρι την τιμωρία μου; Γιατί δε με τιμώρησες παίρνοντας τη ζωή μου; Γιατί έσταξες στην ψυχή του τη μανία της εκδίκησης και βασανίζεται χωρίς και ο ίδιος να καταλαβαίνει γιατί; Η δική μου τιμωρία απ' τα χέρια του δεν είναι τίποτα μπροστά στο μαρτύριο της ψυχής που περνάει αυτός. Πλήρωσα, Παναγιά μου, τόσα χρόνια να τον βλέπω έτσι. Σπαράζει η καρδιά μου ως μάνα και το δικό μου μαρτύριο το δέχομαι χωρίς παράπονο, μα δεν αντέχω άλλο να τον νιώθω να παιδεύεται για το φόνο που παραλίγο να κάνω εγώ».

Σώπασε. Δεν της έμεινε άλλη δύναμη μέσα της. Κοίταξε ικετευτικά την εικόνα και με κόπο σύρθηκε μέχρι το μονό της κρεβάτι και σωριάστηκε. Κουλουριάστηκε στο πλάι και απόμεινε να βλέπει με τα μάτια του νου τη ζωή της να ξεδιπλώνεται σαν ταινία.

Το ποδοβολητό πίσω της δυνάμωνε. Έφτανε στ' αυτιά της απειλητικό, επίμονο. Τα βαριά άρβυλα άφηναν έναν οξύ ήχο καθώς χτυπούσαν πάνω στις πέτρες, στο καλντερίμι.

Κάπου κάπου ξεχώριζε τις βρисиές που συνόδευαν το θόρυβο και οι απειλές τής πάγωναν το αίμα...

Κάποιο λουκέτο ακούστηκε να μπαίνει στη θέση του και να κλειδώνει. Απέναντι ένα μάνταλο έπεσε βαρύ και σφάλισε μια πόρτα. Το χωριό θα έκλεινε τα μάτια σε ό,τι κι αν γινόταν! Πάσχιζε να βρει κάπου να κρυφτεί μα η κοιλιά, που μόλις άρχισε να διαγράφεται, και ο σάκος που είχε κρεμασμένο στον ώμο την εμπόδιζαν.

Η Αγγελική καταδιώχτηκε, πόνεσε, πείνασε για να φέρει στον κόσμο μια πολύτιμη ζωή. Μια κρίσιμη στιγμή, μια αθώα αλλά άτυχη κίνηση και μια εξήγηση που δόθηκε πολύ αργά, από φόβο, θα σταθούν μοιραίες για τη σχέση μητέρας και παιδιού.

Μια αλλόκοτη σχέση αγάπης και μίσους ανάμεσα σε μάνα και γιο με ολέθρια αποτελέσματα!

Μπορεί, άραγε, ο χρόνος να γυρίσει πίσω;
Μπορεί η αγάπη της μάνας να βρει δικαίωση
στην καρδιά του γιου της;

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550

www.psichogios.gr • e-mail: info@psychogios.gr

ISBN 978-960-496-552-6

9 789604 965526

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 10854

ΔΙΑΒΑΣΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΜΕ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ